

At' jim svítí věčné světlo

(Jan Pavel II. ve vatikánských kryptách 1.11.1995)

1. "Urbi et Orbi"... Je to starobylá tradice slavnostního požehnání, které římský biskup uděluje "městu a světu" při některých velkých příležitostech, jako například na vánoce nebo na velikonoce. "Na celé město a svět" zalétají dnes, o slavnosti Všech svatých, mé myšlenky. Před 48 lety jsem byl vysvěcen na kněze a spojuji tuto osobní vzpomínku s připomínkou zesnulých "města a světa".

Dnešní i zítřejší den hovoří o tajemství církve, jež přesahuje čas. Slavnost Všech svatých nám dává předem okoušet definitivní společenství, jež je dědictvím spasených v Otcově království. Připomínka zemřelých nám dává hledět na ty, kteří se ještě očišťují, aby byli hodni vidět Boha tváří v tvář. Tak tedy slavnost Všech svatých a vzpomínka na věrné zemřelé tvoří jakousi společnou výzvu k modlitbě: k modlitbě chvály a oslavy, nebeskému Te Deum, a k prosebné modlitbě za toho, kdo očekává, že si na něho vzpomeneme před Bohem. Očekávají to i tělesné pozůstatky tolika papežů, kteří na tomto místě vatikánského pahorku, v oblasti starobylého římského hřbitova, odpočívají vedle hrobu sv. Petra; očekávají to všichni pohřbení na hřbitovech Říma a celého světa: Urbis et Orbis...

2. Zastavím se tedy v modlitbě u hrobů svých předchůdců, především těch, kteří žili ve dvacátém století: Jan Pavel I., Pavel VI., Jan XXIII., Pius XII., Pius XI., Benedikt XV., svatý Pius X., a Lev XIII. Zatímco je připomínám v tajemství společenství svatých, chtěl bych paměti obsáhnout službu, kterou prokázali církvi během tohoto století, které se už chýlí ke konci. Milovaní bratři a sestry, prosme pro ně o věčné světlo a odpočinutí v Bohu: "Dobrý Ježíši a náš Pane, dej jim věčné odpočinutí. At' jim svítí věčné světlo tam, kde jsou všichni svatí." Tato prostá slova jedné polské písně krásně vyjadřují pravdu dnešního svátku a připomínky zesnulých.

"Rozpomeň se, Pane, a osvobod' svou církev od všeho zlého a učiň ji dokonalou ve své lásce. Shromáždí ze čtyř větrů (světových stran) církev, kterou jsi posvětil, v království, které jsi pro ni připravil" (Didaché). Církev, poutnice v čase, která má svůj střed na vatikánském pahorku, je zároveň církví Říma a světa: Urbis et Orbis". Zatímco tedy vzpomínáme na ty všechny, jejichž tělesné pozůstatky odpočívají v této bazilice a na blízkém "Camposanto Teutonico" (hřbitov u německé koleje), zároveň se vydáváme na pouť po římských hřbitovech od "Campo Verano" po "Prima Porta", a opakujeme: "Dobrý Ježíši a náš Pane, dej jim věčné odpočinutí."

3. Z Říma zalétá vzpomínka na zesulé na celém světě. Především na Itálii, která se stala adoptivní vlastí církve mučednictvím "sloupů" Petra a Pavla v Římě; a pak na evropské země, na Afriku, Asii, na Dálný východ, na Severní, Střední a Jižní Ameriku, na Austrálii a ostatní oblasti světa: všude se dnes i zítra naši bratři modlí za ty, kteří je předešli při přechodu do věčného života.

Zvláště bych rád připomenul hřbitovy, kde odpočívají padlí světových válek, vězňové koncentračních táborů a gulagů, kteří jsou pohřbeni tam, kde došlo i ukončení jejich pozemské existence, často daleko od vlasti. Se zvláštním soucitem myslím na hroby, vykopané v těchto letech na Balkáně pro oběti bratrovražedné války. Nechtěli bychom zapomenout na nikoho: jsme blízko všem, kteří na ně dnes pamatují, oplakávají je a prosí za ně.

4. V závěru tohoto putování po hřbitovech Říma a světa kéž je mi dopřáno zastavit se na místech, odkud pocházím, kde jsem se narodil a kde odpočívají mé nejdražší osoby: moji rodiče, můj bratr, příbuzní, moji učitelé, vychovatelé a dobrodinci, pastýři duší, přátelé z různých období mého života, kterým vděčím za velmi mnohé. Kéž je mi dovoleno připomenout ještě tak důležité místo v dějinách mého národa: katedrálu na Wawelu v Krakově, kde odpočívají polští králové, velcí národní vůdci a básníci.

Každý z nás ví, kolik dluží rodičům, vychovatelům, kulturním tvůrcům, a proto místa, kde odpočívají tyto osoby, jsou nám zvláště drahá. Navštěvuji je v myšlenkách a v srdci jako římský biskup. Nevzpomínám pouze na své předchůdce na Petrově stolci, nýbrž i na své předchůdce v Krakově, biskupy a kardinály: tolik let jsem měl prospěch z jejich duchovního dědictví: "Ježíši,

prodávající smrtelnou úzkost v Getsemanech, který se krví potíš, duše v očistci touží a dychtí po tvém osvěžení, ó Ježíši!” A také” “Zdravas, Královno nebes, Matko milosrdenství. Buď zdráva, naše naděje ve sklíčenosti a bolesti...

Ježíši, dej, abychom tě spatřili po smrti. Ó, Maria, vypros nám to, po čem toužíme.”

5. Dnes večer i zítra bude vidět na hřbitovech Říma i na celém světě zvláštní zář. Zažehnuté svíce a lampičky na hrobech zesnulých prozáří noc: nabízejí znamení, pro nás věřící téměř předtuchu onoho věčného světla, v něž doufáme a o které naléhavě prosíme plni naděje jak pro své drahé, tak pro sebe v očekávání dne, kdy nás Pán Bůh povolá do svého království. Amen.

Radio vaticana

Josef Koláček, SJ

(foto V. Šnajdr)

Myšlenka na neděli

Slovo na neděli

33. neděle během roku C

Příležitost k svědectví

Zamyšlení nad úryvkem

Lk 21,5-9

Ani vlas z vaší hlavy se neztratí.

Když vytrváte, zachráníte svou duši.

Úryvek, který je vybrán pro dnešní neděli, si přečti obzvláště pozorně. Vyhledej Ježíše v jeruzalémském chrámě, jehož krása a vznešenost vyvolala u Mistra doprovod nadšení, ale Ježíše naplnila smutkem. Cítí povinnost říct posluchačům krutou pravdu: tento chrám bude do základů rozbořen.

Přítomní reagují otázkou, která asi napadá i tebe. Kdy to bude? Neměli by se ptát spíše na důvody a na možnosti, jak odvrátit hrozící zlo? Oni se však ptají na dobu, protože myslí na sebe. Chtějí totiž vědět, zda se to bude týkat také jich samých, nebo je to záležitost až budoucích pokolení.

Ježíš však nemá na mysli jen neštěstí, jaké představuje zboření chrámu. Varuje v prvé řadě před zkázou, která ohrožuje i ty, kteří se nedožijí předpovězených hrůz. Varuje před učením falešných proroků, kteří budou přicházet a vydávat se za Krista: “Dejte si pozor, nechodte za nimi, nedejte se svést! Již dříve varoval všechny, kteří by se odvážili změnit i to nejmenší přikázání z těch, kterým on sám učil (v. Mat. 5,19). Z toho poznáváš, jak mu leží na srdci čistota a neporušenost jeho učení. Každý, kdo si osobuje právo je měnit, přizpůsobovat rozmáhající se pohodlnosti, smyslnosti, žádostivé požívačnosti a nekázně, osobuje si rouhavě autoritu, která náleží jedině Pánu. Bude jich mnoho, budou i takoví, kteří tě budou posílat do jejich náručí, když ti budou namlouvat, že je lhostejné, koho se přidržíš. Nechod' za nimi, nedej se svést!

Pro ty, kteří zůstanou Ježíšovi věrni, má Mistr slova veliké útěchy. Neděste se! To, co vám předpovídám o budoucích katastrofách, neříkám proto, abych vás děsil, nýbrž povzbudil. Ano, budete svědky válek, revolucí, bratrovražedných bojů, budete svědky velikých zemětřesení, hladu, epidemií i zvláštních znamení, ale neděste se.

Co myslíš, schází ještě některý z těch předpovězených příznaků? Jestliže ne, je čas být připraven, abys mohl vydat Ježíšovi svědectví. Budou tě nenávidět pro tvou věrnost Ježíšovu jménu, budou ti dávat nelichotivé přívlastky, budou tě osočovat, pomlouvat, diskriminovat, mohou tě i zabít. Dočkáš se překvapivě takového přístupu třeba i od těch nejbližších a přátel. Ale neděs se. Ani vlas z tvé hlavy se neztratí. Nedáš-li se svést a vytrváš, zachráníš svou duši.

Ptáš se, proč to všechno? Abys měl příležitost k svědectví. Není obtížné svědčit v prostředí, které je stejného smýšlení. Mistrovou ozdobou a slávou jsou ti, kteří o něm svědčí i v krajním protivenství. Bůh respektuje vůli těch, kteří zneužívají vlastní svobody, aby ukojili svou pýchu. Oni potom ale nesnesou vedle sebe ty, kteří je svou věrností usvědčují z omylů a ze zrady. I Ježíš byl předmětem nenávisti a zášti ze stejných důvodů. Není to tedy situace, která patří až do

posledních dnů. Krev mučedníků zúrodňuje křesťanství po celou dobu jeho historie od dob despotických císařů až do současné epochy, která si nalhává, že je epochou svobody, tolerance a respektování člověka a jeho důstojnosti. Pronásledování až do krajnosti, to není něco vzdáleného ani časem ani místem. Ale Hospodin je s tebou, neboj se, co by ti mohl udělat člověk? (srov. Žalm 118).

Ještě ti záleží na tom dovědět se, kdy se to stane? Ta otázka se stane úplně zbytečnou, začneš-li vydávat svědectví každým okamžikem svého života. Oslavuj Boha již nyní svou vytrvalou věrností uprostřed každodenní všednosti, oslavuj Boha svou neochvějnou důvěrou za všech okolností. Je to cesta, po které kráčela po celý život Královna mučedníků. Snášet nekrvavé mučednictví, které ji dovedlo až na Golgotu, se učila v nazaretském domku minutu za minutou pokornou věrností povolání, které jí určil Pán. Zve tě, věrná duše, s takovou naléhavostí a vytrvalostí, abys ji následovala, protože její cesta je spolehlivá a dokonale oslavila nebeského Otce. Odevzdej se jí zcela a bez výhrady i se svou dosavadní liknavostí, malomyslností, se svou zbabělostí a strachem. Je dobře, že si nejsi jista sama sebou. Musíš se přesvědčit, že pouze Hospodin je tvoje síla a statečnost (tamtéž).

Hle, přijde den, který plane jako pec, strništěm se stanou všichni zpupní... den, který přijde, je spálí... Ale vám, kteří se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti, spása je na jeho křídlech. Tak praví Hospodin zástupů. (Z 1. čtení, Mal 3,19-20).

Bratr Amadeus

Větrejme!

Křesťanství není upjato na žádnou vládní ani hospodářskou formu. Nebylo by křesťanstvím, to jest nebylo by živnou silou, kdyby nedovedlo, nemohlo působit ve změněných poměrech. Náboženství se totiž obrací k věčnému v člověku, co přesahuje hranice třídy. Ode všech vládních forem vyžaduje křesťanství především spojení spravedlnosti a lásky.

Náboženská životnost se neprojevuje pouze novými útvary, novými řády, které se mají starat o nové potřeby dobové, nýbrž v tom, že dovede proniknout a přetvořit dnešní rodinu, dnešní i nejmodernější povolání, že dovede zachytit mládež.

Proto větrejme nemilosrdně! Odstrčme všechny, kteří chtějí náboženství přikovat k mrtvolám, kteří je chtějí ponechat na pospas bezzubým duchovním dědečkům. A nevěřme také všem, kdo se příliš zajímají o mladé, kteří jim lichotí, protože to jsou pastýři, kteří chtějí jen vlnu svých oveček.

Silvestr Braitó,
Na hlubinu 1935

17. listopadu - sv. Alžběty Uherské

“Když jsem sláb, tehdy jsem silný” (2 Kor 12,10)

Církev má poslání reprodukovat a pokračovat Ježíše Krista; toto povolání celého těla je povoláním každého z nás, z jeho údů; avšak protože Ježíš je sám zcela dokonalý, svatí mají povolání reprodukovat každý zvláště jeden aspekt, pokračovat zvláště v jednom gestu Ježíše Krista. Tady je zářivý střed světla, v němž máme hledat pochopení jejich života.

Zvláštním povoláním sv. Alžběty bylo ukázat světu, že křesťanská láska není pouhou filantropií, pouhým dobročinným podnikáním, ale že musí nést stigmata lásky Kristovy a přizpůsobit se základním podmínkám života s Kristem. Nuže, láska Kristova je láskou kříže, láskou, která vede na kříž: “Není větší lásky než dát svůj život za ty, které milujeme” (Jan 15,13); královská důstojnost Kristova je důstojností, která na kříži dosahuje největší účinnosti; tady se vyhláší a je prohlašován za krále, tady přitahuje srdce, aby nad nimi kraloval. Na kříži, když je obnažený a umírá, právě tu nás obohacuje a dává život.

Tak na základě života v Kristu je, jako v životě samotného Krista, jistý druh protikladu, co sv. Pavel nazývá právě “bláznovství kříže”. Není to překvapující, poněvadž život v Kristu je místem, kde se setkávají Bůh a člověk a síla Boží se může ukázat účinnou jen v chudobě

lidských prostředků, v prostřednosti lidských prostředků.

Každá činnost, každý život v Kristu musí nést nějak tuto známku Kristovu; ale život Alžbětin se nám jeví jako život, který je zvláštním způsobem cvičením protikladu, tkvícího v křesťanském životě, postupnou realizací onoho “Když jsem slab, tehdy jsem silný”, následováním nahého Krista na kříži, obohacujícího lidstvo v samém obnažení. Alžběta prý tolik chtěla jako František nést Kristova stigmata; nosila je svým způsobem v projevování své lásky...

Ve chvíli své smrti měla v srdci jen stravující plamen své lásky pro svého Boha a pro své blízké; pro dokonalost lásky, která je největším pokladem, vzdala se všech druhých pokladů. Opustila nakonec své tělo při kuropení, 17. listopadu 1231, jako ve velmi klidném spánku. Krátce před tím bylo slyšet v její komůrce přesladký zpěv; potom řekla: “Hleďte, to je hodina, kdy Panna porodila Ježíše.” Když žila v obnažení, ve kterém umíral Kristus, umírala v obnažení, ve kterém se chtěl narodit. Žijeme-li ve smrti Kristově, jeho smrt je pro nás principem nového života, toho života, kterým se třeba znovu narodit, abychom se stali Božími dětmi.

Yves Congar

Modlitba

Bože, tys udělil svaté Alžbětě dar, že v chudých viděla a ctíla samého Krista. Dej i nám, abychom na její přímluvu s neúnavnou láskou sloužili potřebným a utiskovaným.

22. listopadu - sv. Cecilie

Být v srdci církve pěvci lásky

Každá opravdová modlitba je modlitbou církve: každou upřímnou modlitbou se něco děje v církvi a církve sama se modlí, neboť Duch svatý, který v ní žije, je i v každé duši tím, který “se přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit” (Řím 8,26). To je pravá modlitba, neboť “nikdo nemůže říci: Ježíš je Pán, ne-li v Duchu svatém” (1 Kor 12,3). Čím by byla modlitba církve, kdyby nebyla darem těch, kteří milují velikou láskou, darem Boha, který je láska? Úplný dar našeho srdce Bohu a dar, který nám vrací, plné a věčné spojení, je nejvyšší stupeň modlitby. Duše, které ho dosáhly, jsou skutečně srdcem církve: v nich žije kněžská láska Ježíšova. S Kristem skryty v Bohu mohou jen zářit do druhých srdcí Božskou láskou, která je má v moci, a přispívat tak k dokonalosti všech v jednotě s Bohem, což je v minulosti jako v přítomnosti jedinou touhou Ježíšovou...

Vše vytváří jediný celek pro blažené duchy, kteří došli k hluboké jednotě Božího života: odpočinek a činnost, rozjímání a působení, mlčení a mluvení, naslouchání a vydávání se, přijímání v lásce, Božský dar a opětovat lásku přímo proudem díkůčinění a chvály.

Pokud jsme na cestě a do cíle je ještě daleko před námi, zůstáváme pod zákonem časného života a současně jsme si jisti, že v tajemném Těle se stane pro nás realitou Božský život v plnosti při vzájemném a společném postupu jeho údů.

Je nám třeba naslouchat po celé hodiny v tichu, nechat Boží slovo v nás rozvíjet, až by nás podněcovalo k Božím chválám v modlitbě a práci.

Tradiční formy nám jsou tak nezbytné a musíme se účastnit veřejného kultu tak, jak to nařizuje církve, aby se náš vnitřní život probouzel, zůstával na přímé cestě a nacházel vyjádření, které mu přísluší. Pro slavnostní chvály Boží musíme mít na zemi svatyně, abychom mohli konat slavnosti se vši dokonalostí, jíž jsou lidé schopni. Proto ve jménu celé církve může chvála stoupat k nebi, působit na všechny údy, probouzet jejich vnitřní život a povzbuzovat jejich bratrské úsilí. Avšak aby tento chvalozpěv byl oživován z nitra, je ještě třeba na těchto místech modlitby vyhrazený čas k duchovnímu prohlubování. Jinak tato chvála degeneruje v bezduché koktání rtů. Právě díky těmto ohniskům vnitřního života uchráníme se tohoto nebezpečí; duše tu mohou meditovat před Bohem v tichu a samotě, aby byly v srdci církve zpěváčky lásky, která oživuje.

Edith Steinová

(Z francouzského breviáře)

Modlitba

Bože, milostivě vyslyš naše prosby a na přímluvu svaté Cecilie naplň nás radostí, abychom ti ve svém srdci zpívali chvály.

Postavení dnešní ženy

Motiv ženství zní celým stvořením. Vznáší se jako jemně vzdálené preludium nad otevřeným lůnem panenské země. Vznáší se nad milovanou nevěstou a manželkou. Vznáší se nad každou lidskou matkou - každá je přezařována dítětem. Všude, kde se člověk oddává, jasně vyniká tajemství věčné ženy. Kdekoli se však některá žena snaží jen o sebe samu, tam se přesazné tajemství vytrácí. Sotva se pokusí vyvýšit vlastní obraz, ničí obraz věčný. (G. von le Fort)

Je-li předznamenáním ženy ono "staniž se mi", tedy její ochota "být požehnána", potom je vždy neštěstím, když se některá žena brání "požehnanému" stavu. Místo oddání se či zasvěcení se nastupuje zoufalý projev vnitřního selhání - vydání se napospas.

Okolnost, že jednotlivá žena žije průměrně déle než jednotlivý muž, může mít hlubší význam: muž zastupuje dějinnou situaci té či oné doby, kdežto žena zastupuje pokolení. Muž představuje hodnotu okamžiku, žena nekonečnost sledu pokolení.

Je-li žena geneticky původnější, muž má prvenství metafyzické. Také v tomto směru je muž hlavou ženy. V tom není podcenění ženy. Je-li muž hlavou rodiny, žena je jejím srdcem. Dvojakost pohlaví mužského a ženského má metafyzický význam. Tvoří základ pro trvání lidské skupiny. Již v samotném tomto základě je obsažena myšlenka rovnosti, protože ani jedno ani druhé pohlaví není nezávislé.

Pohlaví je pouze jeden ze způsobů, jimiž člověk překračuje meze svého "Já". Pohlavní úkol je tolik přechod. Sexus sám o sobě nevytváří hodnoty. Eros však směřuje k trvalému spojení mužského se ženským protikladem. Eros je intuitivní hledání hodnoty. Zanečtuje se tělesnou krásou, avšak zasahuje celou lidskou osobnost s duší i tělem a směřuje k tvůrčímu spojení muže a ženy.

Postavení ženy na prahu třetího tisíciletí se vyznačuje četnými novými rysy a zvláštnostmi. Některé z nich jsou příznivé, jiné nikoli. Jedny souvisejí s opravdovým osvobozením ženy. Jiné však přinášejí pod rouškou rovnoprávnosti a různých vymožeností jenom její lidské ponížení a zbavování důstojnosti.

K příznakům postavení dnešní ženy patří důraz na vzdělání a mimorodinná zaměstnanost. Samotné vzdělání a zaměstnanost žen není znepokojující, pokud k tomu dochází rovnoměrně s jejich duchovním a mravním pokrokem, v souladu s lidskou přirozeností a důstojností ženy. Změněné společenské postavení ženy a její kulturní význam staví před nové úkoly nejen ženu, ale i muže. Klade to složité životní otázky nejen samotné ženě, ale také muži. K jejich řešení nestačí jenom rozumové úvahy, žádný učený, naukový výklad. Lidské vědy mohou snad pomoci správně položit otázku, ale odpověď dlužno očekávat od Boha. Objasnění pravé povahy a postavení ženy se nalézá v Písmu svatém. Tam je obraz Ženy s velkým písmenem.

Co nového k tomu může dodat církev svatá? Jak může k tomu všemu přispět sv. Zdislava? Novost a přínos spočívá v pojetí ženy jako lidské osoby a jako součásti celku, jehož druhou částí je muž. O postavení ženy ve společnosti i v Církvi lze smysluplně uvažovat teprve na základě docenění důstojnosti a lidského povolání ženy, tedy ženy jako lidské osoby. Tyto věci nestačí jen znát. O těchto věcech je třeba rozjímat, aby se staly součástí naší vnitřní zkušenosti.

Když jde o člověka a jeho smysl, nestačí žádná definice. Musí se začínat u Boha. Čím se člověk stává člověkem? Tím, že se věnuje, že se dává, že se zasvěcuje. Člověk je veliký tím, že je obrazem Božím k jeho podobě, že je totiž někdo, a naopak není veliký tím, co má (1 Kor 7,29-31, Lk 12,15). Celá věda o člověku se dá shrnout do věty: člověk se uskutečňuje tím, že se oddává, zasvěcuje.

Jenže čím se člověk dává. Jak se člověk věnuje a zasvěcuje? Službou. Jak se na tom podílí ženy?

- Službou povolání a důstojnosti ženy. Přesněji o tom pojednává Apoštolský list Jana Pavla

II. "Mulieris dignitatem".

- Službou životu a životnímu prostředí. O tom pojednává List Pavla VI. "Humanae vitae", a encyklika Jana Pavla II. "Evangelium života".

- Službou rodině, čili malé Církvi. O tom pojednává Adhortace Jana Pavla II. "Familiaris consortio".

- Službou všelidské rodině a jejímu životnímu prostředí. O tom pojednává List Jana Pavla II. "Christifideles laici", a encyklika "Centesimus annus".

Tomáš Bahounek OP

Eucharistie a mariánská úcta

jsou základními pilíři katolického křesťanství, jejichž společným jmenovatelem je Boží láska k lidským dětem.

Pravá úcta k Panně Marii nás vybízí k co nejčastějšímu hodnému sv. přijímání i k co nejčastější smírné adoraci svátostného Krista - nelze-li jinak, aspoň v duchu. Celá řada zejména moderních světců je nám v tom příkladem.

Jak mariánská úcta, tak i Eucharistie jsou vystaveny neustálému nepřátelskému napadání... Bohudíky se však nezdá se setkáváme s hlubokou vírou ve skutečnou přítomnost Boží v Nejsvětější svátosti, jak to odpovídá učení Církve (srv. dokumenty II. vatikánského koncilu: dogm. konstituci o Církvi Lumen gentium, konstituci o posv. liturgii Sacrosanctum Concilium, dekret o službě a životě kněží Presbyterorum ordinis...)

-st-

Církev a anticírkev

"Všechny doktríny naší víry se stékají v živé Osobě, kterou je Ježíš Kristus..

Kolik je těch, kteří redukují evangelium na svou míru, vytvářejí si pohodlného Ježíše, upírají mu transcendentní božství nebo reálné historické lidství nebo manipulují s integritou jeho poselství."1)

V letech pontifikátu Jana Pavla II. pokračuje v Církvi rozvoj paralelního teologického magisteria. To svou doktrinární neshodou popírá magisterium Církve a odporuje mu. Paralelní magisterium se svými následovníky soustavně pochovává Ježíše Krista. Tím také zakopává ve svém okruhu poklad víry i Církev. Nová teologická pseudověda sepsala nové evangelium. Toto antievangelium je paralelní evangelium, a tedy zásadní falzifikát evangelia Ježíšova. Toto antievangelium prezentuje falešného Boho-člověka: falešného Boha a falešného člověka.

"Žijeme v době, kdy cítíme a zakoušíme radikální konfrontaci, jež je všude znát. Není to jediné vydání, je jich ve světě vícero; víra a antivíra, evangelium a antievangelium, Církev a anticírkev, Bůh a antibůh, pokud to tak můžeme říci. Antibůh neexistuje, ale může existovat antibůh v člověku a může v něm způsobit radikální popření Boha."2)

Křivka velkého odpadu od pravé víry, a tedy od katolické církve, spěje ke svému vrcholu na konci XX. století. Neustále se prohlubuje neshoda mezi vzestupnou a sestupnou spirálou katolického lidu, a tím tedy i rozdělení v Církvi.

Rozhodujícím faktorem při formování "nové" církve je nová teologická pseudověda.

"Nová" církev je anticírkev v katolické církvi, ale vnitřně leží v nové hrobce ve spodní hemisféře lidstva. Anticírkev je nositelkou falešného Krista. Podkopává Církev "zevnitř".

Církev je víc než kdy jindy ohrožena zvenčí postupujícím ateismem v jeho různých formách a víc než kdy jindy je Církev ohrožena zevnitř anticírkví. Nicméně toto druhé ohrožení je větší a nebezpečnější.

Svatý Pavel píše: Ve skrytu však už ta špatnost pracuje... (2 Thes 2,7). Nemůžeme říci totéž o naší době? Mysterium iniquitatis, odpad od Boha podle slov sv. Pavla, má vnitřní strukturu a dobře stanovené pořadí: "... musí se objevit člověk skrz naskrz hříšný... který se povyšuje nade všechno, co nese jméno Boží nebo čemu se vzdává náboženská úcta. Posadí se dokonce v Božím chrámě a bude se prohlašovat za Boha" (2 Thes 2,3-4). Zde také nacházíme vnitřní strukturu

popření, vykořenění Boha z lidských srdcí a opuštění Boha ze strany lidské společnosti, čili “zhumanizovat” člověka v plném smyslu, určitým způsobem jej postavit na místo Boha, tedy jej “zbožštit”.

Apoštol tvrdí, že “toto je poslední hodina” (1 Jan 2,18), ale hned dodává: “Antikrist přichází a teď se skutečně objevilo mnoho antikristů. Z toho můžeme poznat, že poslední hodina je tady” (1 Jan 2,18).3)

Antikristem je každý, kdo odporuje Kristu. Mnozí antikristi, spojení mezi sebou, tvoří kolektivního antikrista. V dějinách se už objevily různé formy kolektivních antikristů. Proroctví apoštola Pavla o hříšném člověku v Božím chrámě - jenž je Kristovu Církvi - se týká určité historické osoby. Touto osobou bude Antikrist jakožto největší protiklad Krista v dějinách, a tedy jeho největší zfalšování. Sestupná spirála anticírky má své sídlo v polárním městě Babylóně. Sestupná spirála moderního světa má své sídlo v témže městě. Anticírkev je podstatně svázána s městem Babylónem. Sestupná spirála “tajemství zla” má svou dynamičnost, která postupně směřuje k nejhlubšímu bodu: připravuje nastolení hříšného člověka - Antikrista - v chrámě Círky. Hříšný člověk v chrámě Círky bude vrcholem velkého odpadu.

Antikrist bude hlavou anticírky, nikoliv pravé Círky, jež zůstane vždy věrná Kristovi. Antikrist se také bude snažit totálně a definitivně zničit pravou Církev. Jan Pavel II. činí nářky na zvláštní pád křesťanského lidu (Redemptoris Mater, 52). V krátkém období Antikristovy vlády bude odpad od Krista a od Boha hlubší a rozšířenější než kdykoliv jindy.

Ivan Pojavnik,
Il mistero del concilio,
Roncade 1995

1) Jan Pavel II. D 24.6.1988, 2,2150; D 1.7.1987, 1,43. Dnes “je rozšířena tendence vidět a prezentovat Ježíše jen jako člověka”, “člověk neobvyklý a mimořádný, ale vždycky a jenom člověk” (D. 27.1.1988, 1,257). O paralelním magisteriu a jeho nesouhlasu s magisteriem Círky srv. D. 1.2. a 2.2. a 18.5.1985, 1,344.370-1.1481; D 11.10.1985, 2,922; D 18.5.1989, 1,1279; D 12.10.1992; Kongregace pro víru Lett., 24.5.1990 EnV 12,217 nn.

2) Jan Pavel II. D 1.11.1980, 2,1045. O rozdělení v Církvi srv. D. 1.6.1980, 2,1596; D 12.3.1982, 1,827; D. 21.1.1990, 1,142 nn.; D. 28.9.1990, 2,766. Anticírkev jen v edici “katolické”.

3) Jan Pavel II., D. 19.11.1980, 2,1349; D. 31.12.1993.

Mějme důvěru!

“... Zdá se, že různé negativní reakce mají za cíl rozklad učitelského úřadu, jednak mylnými řečmi o pluralismu, který se chápe jako svobodný výklad učení a nerušená koexistence protikladných pojetí, nebo řečmi o subsidiaritě, která se chápe jako autonomie, ať už jde o místní církve, které chtějí mít téměř oddělené, svobodné, soběstačné; jednak jde o nedbání učení, sankcionovaného papežskými nebo koncilními definicemi.

Tato situace má velmi hořké a bohužel také nebezpečné účinky na církve: zmatek a problémy ve svědomí, ochuzení náboženského života, bolestné odpady v oblasti Bohu zasvěceného života, manželské věrnosti a nerozlučnosti manželství, oslabení ekumenismu a selhání morálních zábran vůči pronikání nízkého požitkářství.

Mějme však přesto důvěru!

Církev je přece životaschopná, aktivní, mladá! Důvěra, kterou církve od všech svých dětí potřebuje a právem očekává, nespočívá jenom na lidských úvahách, nýbrž na Božím plánu. Je založena na Božských příslibech a milostech: na dědictví pravdy, která je zprostředkována věrnou tradicí; na její viditelné a zároveň mystické struktuře; na její schopnosti obnovit rozbitou jednotu jediné a univerzální lidské rodiny; v síle a ušlechtilosti jejího pastoračního nasazení, které je s to uvést do křesťanského života církevní obnovu, a konečně v jejím poslání jako znamení a prostředku celého lidstva, otevřeného světu dneška a zítřka.”

Papež Pavel VI., 23. června 1972

Obrysy víry mizí...

Uvádíme řeč Josefa kardinála Ratzingera pronesenou italsky v březnu 1989 na setkání amerických biskupů s kurií. Výtah z ní uveřejnila Deutsche Tagespost v německém překladu dne 18. března 1989. U nás je bohužel neznámá, ačkoliv velmi výstižně hodnotí situaci a dává klíč ke porozumění mnoha událostem nejen v Americe, ale i v Evropě. proto jsme se rozhodli pro nové zveřejnění.

O novém městě Jeruzalémě říká tajemná kniha Zjevení: “Hradby města byly postaveny na dvanácti základních kamenech a na nich bylo dvanáct jmen dvanácti apoštolů Beránkových (21.14). Tuto velkou nadčasovou souvislost s koncem časů musíme mít před očima, abychom plně pochopili, co říká druhé Vaticanum o biskupském úřadě: “... docet Sancta Synodus Episcopos ex divina institutione in locum Apostolorum successisse, tanquam Ecclesiae pastores, quos qui audit, Christum audit...” (... učí posvátná synoda, že biskupové na základě Božího ustanovení nastoupili na místo apoštolů jako pastýři církve. Kde je slyší, slyší Krista... - Lumen gentium, 20).

Podstatou biskupského úřadu tedy je, že “biskupové nastoupili na místa apoštolů”. Co to znamená, to je vysvětleno tím, že jsou nazváni “pastýři církve”, a tento výraz je opět vysvětlen Kristovými slovy: Kdo vás slyší, mne slyší... (Lk 11,16). To je důležité: “pastorální”, pastýřský úřad se vysvětluje myšlenkou naslouchání. Pastýřem ve smyslu Ježíše Krista se stáváme tím, že lidem umožníme slyšet Krista. V pozadí zaznívá Janův prolog, který Krista nazývá Slovem, s tím souhlasí i starokřesťanská představa, že pastýřem lidí je právě Logos, který nás, bezradné ovce, vede k pastvinám pravdy a tak nám dává vodu života. Být pastýřem tedy znamená: nechat zaznít Logos, spásné Slovo.

Tyto myšlenky se opět objevují, převedeny do praxe, když Lumen gentium 25 popisuje, co má biskup dělat, a říká tam: “Inter praecipua Episcoporum munera eminet praedicatio Evangelii” (Mezi hlavními úkoly biskupa je na prvním místě hlásání evangelia), přičemž ostatně druhé Vaticanum opakuje formuli koncilu v Tridentu (Sessio XXIV. De reform. IV, ed. Alberigo aj. Bologna 1973, str. 763). Biskup je především evangelistou, mohli bychom to přeložit: právě tak je nástupcem apoštolů.

Když jako biskupové budeme v tomto ohledu zpytovat svědomí a zeptáme se, zda naše skutečné priority odpovídají tomuto měřítku, jistě zjistíme pozitivní prvky pokoncilního vývoje, pokud se týče obrazu biskupa: biskupové skutečně dnes všeobecně víc kážou, než tomu bylo dřív - mnohdy snad až příliš. Je to jistě pozitivní vývoj, že biskupové při svých pontifikálních vystoupeních skoro vždycky sami kážou, a tak svým kněžím dávají příklad hlásání Božího slova. Této linii odpovídá i zvýšená snaha mnohých biskupů a biskupských konferencí v pečlivě připravených pastýřských listech zaujímat stanovisko k velkým otázkám naší doby a odpovídat na ně ve světle víry. Bilance však vypadá mnohem neradostněji, když se podíváme na vývoj katecheze pokoncilní doby... Byla dalekosáhle přenechána tzv. odborníkům. To vedlo k přebujení experimentů, přičemž to podstatné se většinou ztratilo ze zřetele, a ke změti hlasů, kde už sotva lze rozeznat evangelium. Ještě tíživějším se to stává, když pomyslíme na vztah biskupů a teologů, kteří už dnes nepůsobí jen v tichu akademického bádání a nauky, ale často předvádějí svůj, často velice disonantní (nelibozvučný) koncert před celou veřejností pomocí sdělovacích prostředků, takže přehluší hlas biskupského kazatele. Přes všechny nepopíratelné snahy biskupů o hlásání Slova ve velké části světa teologové způsobili, že biskup přestal být učitelem. I když se přitom vyskytlo i mnoho dobrého, je, celkem vzato, výsledkem hlavně nejistota a zmatek: obrysy víry mizí za reflexemi, které ji měly vysvětlovat.

V této souvislosti se musím zmínit o pokoncilním vývoji, který si zaslouží naší zvláštní pozornosti. Slyšeli jsme, že II. Vaticanum dává na první místo poslání biskupa hlásat evangelium. Ale když se v této věci chceme poradit s pokoncilní teologickou literaturou, s úžasem zjistíme, že tato věc zůstala prakticky bez komentářů. Místo toho najdeme v teologické literatuře prohlášení, která chtějí biskupa omezit jen na jistý druh duchovní správy.

Tak J. Colson tvrdí, že prvokřesťanský episkopos je totéž jako “mebagger” kumránského společenství, a pokoušejí se to verifikovat podle vzoru Jakobuse a dalších křesťanských představených. Prý byli jen “strážci” ve smyslu Kumránu. Patrolog A. Hamman říká v podobném smyslu, jen podle řeckého světa: “biskupové” si říkali episkopoi, to znamená inspektoři podle názvosloví tehdejší civilní správy. Hans Küng uvádí touž etymologickou a genealogickou souvislost a od toho přechází k rozlišování mezi biskupy a učiteli, k vyloučení vyučování z funkce pastýře. Všechny tyto teze nezůstaly v oblasti teorie, ale jistým způsobem se staly nátlakem na biskupy: jeho úkolem prý je předcházet polarizaci, vystupovat jako moderátora v názorovém pluralismu, ale nebýt sám obsahově “stranický”. To je správné vždycky, pokud se jedná jen o čistě vědecké rozdíly. Ale je to falešné, pokud je ve hře víra samotná; zastat se jí v církvi, to není žádné “stranictví”.

Skutečně nutno doznat, že se biskupové do značné míry podvolili těmto pořádkům a sotvakdy uplatnili svou učitelskou pravomoc vůči teologům. Tento postup však současně znehodnotil jejich kazatelskou činnost, protože tak je slovo kázání vytlačeno do pouhé pastorace a nevystupuje s autoritou rozhodování. Přitom však právě toto není pastorace, protože pastorace znamená stavět člověka před rozhodnutí, konfrontovat jej s autoritou pravdy. Mottem kázání jsou slova žalmu: “Ukázal jsi mi cesty života” (Žalm 16,10), k čemuž před nějakým časem sarkasticky podotkl německý filosof Robert Spaemann: “Delší pobyt v katolickém knihkupectví nás nenabádá volat se žalmistou: “Ukázal jsi mi cesty života.” Dověděli jsme se totiž, že Ježíš v žádném případě neproměnil vodu ve víno, zato jsme ovšem nahlédli do umění, jak proměňovat víno ve vodu. Tato nová magie se jmenuje Aggiornamento.”

Při zpytování svědomí, o které se snažíme, se teď objevuje otázka: Proč jsme se my, biskupové, natolik podřídili tomuto omezování našeho úřadu na inspektora, moderátora, mebaggera? Proč jsme se v této důležité věci vrátili z Nového zákona zpátky do Kumránu? Tady narážíme na pozadí naší moderní kultury, na otázku správného vztahu této kultury a evangelia. Moderní kultura nám nejdříve říká, že vůbec není možné přesné rozlišení mezi vírou a teologií, a kdyby to přece jen bylo možné, pak jen specialistovi, teologovi, ale ne pastýři. Kdo by se vyznal v této změti? Pak tedy pastýř vůbec nemůže poznat, zde teologická reflexe nezačala rozpouštět víru a nepřestala jí sloužit.

To je však jen první stránka problému. Vlastní otázka je radikálnější. Moderní svět rozeznává dvě oblasti života, akce a reflexe. V oblasti akce je třeba autority, funkčně odůvodněné a působící v rámci funkčních vztahů. V oblasti reflexe nemůže být autorita. Řídí se jen zákonem myšlení. Její podstatou však je, že nezná konečnou platnost, ale jen hypotézy, které je třeba stále znovu přezkoumávat a dle potřeby předělávat. To ale znamená: církev může v oblasti svého jednání uplatňovat funkční autoritu, protože autorita spočívá ve funkčních vztazích, v ničem jiném. Nemůže zasahovat do chodu myšlení, do vědecké reflexe teologie. Teologie není věc autority, ale profesionality. Tyto představy doznaly v dnešním světě takové platnosti, že je pro biskupy skoro nemožné nepodřídít se jim. Ale když se jim podřídíme, znamená to, že církev sice může udílet zbožné rady, ale nemůže závazně říkat pravdu a volat člověka k rozhodnutí.

S tím nakonec souvisí toto: ve stupnici hodnot dnešního světa jsou na nejvyšší příčce individuální práva na svobodu a do nich jsou započítána i práva na svobodu sdělovacích prostředků, zatímco objektivní mravní hodnoty, bez nichž by nebylo možné žádné dorozumění, jsou vykážány do soukromé sféry, a nezaslouží si tedy, aby je společnost veřejně chránila. Je to zhruba řečeno, právo na nemorálnost, ale žádné právo na morálku. Oproti jednostrannosti dřívějších epoch může i toto mít svou výhodu, ale poslání svědčit pravdě evangelia tak znamená trpět pro pravdu.

To je zároveň pozitivní závěr, k němuž vede tato úvaha: měřítkem pravdy je, zda stojí za to pro ni trpět. Evangelista musí být v nejhlubším slova smyslu i mučedníkem. Nechce-li, nesmí položit ruku na pluh. Samozřejmě musí biskup, posel evangelia, dát velkoryse prostor intelektuální disputaci. Musí být schopný učení a oprav. Ale musí také vědět, že Krédo křesťanského

vyznání, které převzal od svědků všech staletí, ho volá k odpovědnosti. I nám jsou určena slova, jimiž se Pavel loučí s pastýři v Efezu: “Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna... Buďte proto bdělí...” (Sk 20.28.31).

Hrdinská láska

Věřit v lásku Ježíšova Srdce

“Miloval mě a vydal se za mne,” říká sv. Pavel, když mluví o Ježíšovi. Každý z nás smí plným právem na sebe vztahovat tato apoštolova slova. Světci a světice budou opakovat tato slova v nebi, plní vděčnosti za svou spásu, za své štěstí. V pekle bez přestání opakuji zatracení ve svém zoufalství tatáž slova, protože velmi dobře ví, že upadli do věčného neštěstí, protože odvrhli Ježíšovu lásku, pohrdli Ježíšovou vykupitelskou krví. I my jsme si vědomi, že nás Ježíšovo Srdce miluje nesmírně něžně. Ale není snad toto poznání příliš teoretické? Je dost vitální, schopné toho, aby uvedlo do pohybu naše činy, aby změnilo náš život? Nezůstává naše přesvědčení snad příliš ve světě idejí? Zjevila se Spasitelova láska vůči všem lidem a vůči každému z nás: “Protože v tom vlastně i spočívá tajemství spásy.” To víme, ale jsme o tom i přesvědčení? Pozvedá to náš život a dává mu smysl? Naplňuje vůli nadšením? “Pozdě jsem tě poznal! Pozdě jsem tě začal milovat. Pravdo!” říká sv. Augustin ve svých Vyznáních. Jak by to bylo pro nás smutné, kdybychom jednou před věčným Soudcem, který je i nesmírnou Láskou, museli vyjavit podobný smutek! Kéž by naše poznání lásky Ježíšova Srdce nebylo praktickou neznalostí a naše vědomost zapomenutím! To by se stalo, kdyby naše srdce bylo tvrdé, naše víra průměrná a náš duch zůstával v tmách.

Vzбудme si tedy v duši přesvědčení, že nás Ježíšovo Srdce milovalo a že nás miluje a probudí v nás velkodušnou odpověď, horlivost, vzlet. Naše srdce se rozpálí jako srdce oněch dvou učedníků na cestě do Emauz večer v den vzkříšení.

Věčná láska

Jelikož Ježíš je vtělené Slovo, jeho láska je zároveň i božská i lidská, a protože je božská, je věčná. “Miloval jsem tě věčnou láskou,” říká Bůh v Písmu svatém. To jest před vznikem časů, dříve než Bůh upevnil základy země, dříve než vytvořil kruh na vrchu propasti a vyznačil hranice moří (srv. Kaz 8), miloval nás ve svém milovaném Synovi. Předcházel nás svým požehnáním. A tak nás Bůh první věčně miloval a těšil se, že nás stvořil, že nás vykoupil skrze svého Syna a že nás zahrnul dary Ducha svatého. Věčná Boží láska též znamená, že Bůh nás nikdy nepřestane milovat, jedině kdybychom z vlastní vůle odmítli tuto věčnou lásku: Bůh rozdává svoje dary a nikdy toto nelituje! Tak Bůh v přítomnosti svého “vždy” chce nás, dává na nás pozor, zahrnuje nás svými milostmi, chce nás obohatit víc než všechno, o čem si myslíme, že od něho dostáváme. Jaké předurčení lásky! Ještě dříve než jsme zhřešili, Bůh pro nás připravil své odpuštění.

Nezasloužená láska

Láska Ježíšova Srdce je též nezasloužená láska, a tím nepochopitelná. My lidé musíme milovat Boha proto, že je nesmírně laskavý. A je v nás něco, co by měl Bůh obdivovat, něco, po čem by toužil? “Jídává s mýtnými a hříšníky,” předhazují mu farizeové. A my jsme horší než farizeové a mýtní! Spasitel je skutečně v špatné společnosti! Jestli se mu jen líbí být s námi, to proto, že chce spasit naše duše, drahocenné v Božích očích, protože jsou dcerami jeho svobodné něžnosti. “Milostí skrze víru jste spaseni,” píše sv. Pavel Efezanům. “Ne sami od sebe, je to dar Boží... aby se nikdo nemohl chválit” (Ef 2,8-9).

Láska je zároveň osobní i všeobecná

Každý člověk, stvořený zázračnou láskou, je vykoupen ještě zázračnější láskou. “Nemiloval jsem tě jen tak ze žertu,” řekl jednoho dne Ježíš sv. Anděle Foligno. A což neopakuje Spasitelovo Srdce totéž všem a každému?

Každému z nás, protože nebyla by pravou láskou, která by nebyla individuální, osobní. Z matčiny lásky “každý má svou část a všichni ji mají celou.” Totéž musíme říci o Ježíšově lásce:

Ježíš nespasil jakousi chaotickou masu, jakési neztuhlé lidské magma, v němž bychom se rozpustili a zahynuli. On miloval každého zvlášť, spasil každého osobně. Pro mne vylil “tuto kapku krve”, i všechnu krev. Jistěže vykoupil celé lidstvo, ale tehdy udělal z něho svou krví jednu osobu, to jest církev, svou Snoubenku: “Miloval Církev a vydal se za ni.”

Tak se Ježíšova láska nevztahuje na jakési anonymní množství, ale na toho a onoho člověka, vztahuje se na mne osobně. Pro mne byl Ježíšův kříž, pro mne byly jeho hřeby, pro mne byla jeho agónie i jeho žízeň, pro mne kopí, které probodlo Srdce, které tak milovalo, jako bych byl já jediným, jehož bylo třeba zbavit sil tmy; smířil zároveň všechny věci ve své krvi na nebi i na zemi. V tomto se jednotlivost vůbec neprotiví všeobecnosti. Což není vlastností lásky, že spojuje extrém?

Nakonec každá láska je osobní, neboť vyžaduje svobodu toho, kdo miluje, jakož i toho, kdo je milován. Proto Bůh nemiluje ani jednoho člověka tímto způsobem: každého miluje nesmírně, ale každého podle jeho schopností a jeho potřeb. Spasitelovo Srdce se jedinečně přizpůsobuje každému lidskému srdci, jeho bohatství, jeho slabostem. Nikdo nemůže říct, že je milován více než druhý, ale každý je milován odlišně, podle toho, co je, co má být, podle toho, co chce být.

Nikdo není vyloučen z Kristovy lásky. Ježíš zemřel za všechny. Každý člověk touto smrtí získal jakoby nějaké právo na bohatství milosti. Nejsou vyloučeni ani Jidáš, ani Pilát, ani velcí heretici, ani nejhorší zločinci, ale všichni jsou milováni, všichni jsou spaseni “in spe”, v naději, třebaže ne všichni jsou spaseni skutečně, pro svou zlou vůli. Ani jeden člověk nemůže říci: “Zapomnělo se na mne!” Ježíšovo Srdce miluje také nás všechny společně, spojené v jedné jediné Církvi, třeba by někdo nebyl úředně členem viditelné Církve: “Miloval Církev a vydal se za ni,” říká Apoštol.

Ježíš nás nikdy nepřestal milovat

Celý Kristův život byl pro nás svědectvím nejhlubší, nejvřelejší, ale i nejvelkodušnější lásky. Stačí si pomyslet na jesličky, na kříž, na Eucharistii, důkazy Spasitelovy nesmírné lásky vůči nám. Kdybychom četli evangelium víc očima víry, s rozumem více osvětleným milostí Ducha svatého, pochopili bychom, že neexistuje ani jedna událost, ani jedno tajemství v Ježíšově životě, že není jediné jeho slovo, jediný jeho skutek, které by nebyly určeny pro nás. Týkají se nás všech osobně, sbližují lidi s výzvou, poučením, svědectvím lásky. Jistěže, evangelium je dějinné vyprávění, ale chce být i dialogem mezi Kristem a každou jednotlivou duší. V evangeliu nás Ježíš ujišťuje o své lásce. Pochopit evangelium neznamena v první řadě vysvětlovat je, rozebírat je jako nějakou mrtvou knihu, ale znamená poslouchat v jeho slovech tlukot Srdce, které se chvěje něžnou láskou vůči všem, kdož přijímají poselství, které se v první řadě týká jich samých. Pokusme se, aby evangelium proniklo náš život, protože ono chce doň vejít, dát mu vzlet a rozpálit ho.

Vrchol lásky

“Vydal se za mne,” říká sv. Pavel. Mohl nás spasit za menší cenu, lehčím způsobem. Stačil by na to jeden úkon jeho lidského života, jednoduchý úsměv Dítěte-Boha své Matce. Ale pochopili bychom v takovém případě “délku, šířku, výšku” božské lásky? Což nejsme stvořeními “tvrdých srdcí”, lidmi “ducha těžkopádného uvěřit”? Potřebovali jsme kříž mezi nebem a zemí, jehož stín, když je jednou pozdvihnutý před očima naší víry, nikdy před nimi nezmizí navzdory slabosti našeho srdce.

“Vydal se!” Je jisté, že ho Jidáš vydal velekněžům, tito zase Pilátovi, Pilát katům. Člověk by řekl, že Ježíš v době svého umučení byl hračkou v rukou lidí, kteří si ho podávali z ruky do ruky, aby ho týrali a strkali ho stále blíž smrti. Takto to skutečně vypadalo, ale fakticky Ježíš se sám ze své vůle vydal provazům, bičům, trním, hřebům. V Getsemanech, když ho zajali, jasně ukázal, že vládne nad lidmi, nad jejich zlobou. Dvakrát před nimi prohlásil, že je Ježíš z Nazareta; dvakrát při těch slovech popadali na zem ti, co ho přišli zajmout. Otec mu mohl poslat na pomoc legie andělů. Otec to však nechtěl, ale naopak, vydal svého Syna na kříž a Ježíš, suverénně svobodný, byl poslušný až k smrti jako otrok. Vydal sám sebe, aby se splnil úmysl lásky Nejsvětější Trojice:

ke spáse každého člověka. Nikdo nedonutil Ježíše, aby zemřel, kromě nesmírné lásky, která se lila z jeho Srdce; stejně se vylila pro posledního z posledních v Božím království jako pro jeho Matku Marii. Tak se ve velkodušné šlechetnosti své něžné lásky z vlastní vůle “vydal se za mne”. V tomto mu nemohla zabránit moje nevděčnost.

Ježíš očekává lásku

Je čas, abychom se odměnili Ježíšovi láskou za lásku, to znamená, abychom ho postavili nad každou sebelásku, abychom mu velkomyslně obětovali sami sebe, své osoby, své životy. Očekává od nás dar v celosti i v jednotlivostech, dar vnějšku i nitra. I my se musíme vydat za něho, když se on první vydal za nás. Musíme se mu vydat, to jest stát se jeho vlastnictvím. “Kristus mě uchvátil,” vyznává Apoštol. Musíme zůstat v jeho lásce: “Nedej, Pane, abych se někdy od tebe odloučil!” Musíme si osvojit jeho city, opakovat jeho činy a ve svém srdci a skrze své srdce vylévat lásku, která hoří v jeho Srdci. Musíme být úplně k dispozici jeho vůli; odevzdat se vedení jeho Ducha ve vážné a nadšené radosti, vložit svou nicotu do Boží služby v úplné důvěře v toho, který ve své lásce k nám chce v nás dokonat to, co započal, a mít užitek z naší nicoty pro spásu světa.

J. Ladama SJ

(grafika A. Hrabal)

Maria Spoluvykupitelka, Prostřednice a Orodovnice

Tiskneme knížku s tímto titulem, útlou svou formou, velkou a důležitou svým obsahem. Kardinál Luigi Ciappi OP, emeritní papežský teolog papežů Pia XII., Jana XXIII., Pavla VI., Jana Pavla I. a Jana Pavla II., o ní napsal:

“S potěšením a obdivem jsem si přečetl tuto teologickou studii o Marii Spoluvykupitelce, Prostřednici a Orodovnici.

Toto všechno je v souladu s Božím Zjevením, svatým Písmem Starého i Nového zákona, Tradicí od časů apoštolů, jako i se vznešeným a všeobecným Učitelským úřadem Církve až po papeže Jana Pavla II., včetně jeho encykliky Redemptoris Mater.

Měl jsem velkou čest být profesorem mariologie polského studenta Karola Wojtyly (papeže Jana Pavla II.), když byl posluchačem Papežského mezinárodního kolegia Angelicum v Římě, kde se připravoval na získání doktorátu z teologie (1947-1948).

Velký vliv na Církev mělo učení sv. Alberta Velikého a sv. Tomáše Akvinského o mateřské účasti panenské Matky na vykoupení jako Spoluvykupitelky, Prostřednice a Orodovnice.

Spolu s Dr. Markem Miravallem si myslím, že nynější Svatý otec Jan Pavel II. významně přispěl k objasnění a pochopení Panny Marie ve vztahu ke Kristu a Církvi. Zůstává už jen jedna, závěrečná úloha definovat poslání Panny Marie jako Spoluvykupitelky, Prostřednice a Orodovnice... a přivést je k plnému uznání a svátostnému životu Božího lidu: aby Svatý otec ve svém úřadě jako Kristův náměstek vedený Duchem Pravdy stanovil definici a vyhlásil úlohu Blahoslavené Panny Marie jako Spoluvykupitelky, milostiplné Prostřednice a Orodovnice Božího lidu za věroučné dogma Církve zjevené Bohem, pro oprávněné uctívání Matky Ježíšovy, k užitku jedině, svatě, všeobecně a apoštolské Kristovy Církve.

Bůh se dává poznat; některé doktrinální pravdy se však stávají zřejmějšími až poté, co Církev získá poznatky dlouhých věků lidské historie, která se po zvážení zrcadlí v posvátných semínkách těchto pravd, obsažených v Božím slově psaném i tradovaném. Když Bůh vyhradil větší a úplnější pochopení některých zrněk víry, týkajících se Marie, Matky Ježíšovy až pro naše poslední století, nemělo by se toto větší, Duchem Pravdy darované chápání, setkávat se s potenciálně ustrnulou nedůvěřivostí vůči samotnému faktu. Mělo by spíš vyvolávat svěží uvědomění si věčně dynamického Božího plánu při vedení putujícího Božího lidu do jeho věčné vlasti a Ducha svatého, který vane, kam chce (Jn 3,8).

Věřím, že se to týká i úlohy Panny Marie, Spoluvykupitelky, Prostřednice a Orodovnice Božího lidu. V žádném případě zde nejde o nějaké nové veřejné zjevení o Matce Ježíšově; jde

jen o nové a více rozvinuté proniknutí do již zjevených pravd o Panně Marii a důvěrném “spojení Matky se Synem na díle spásy” (Lumen Gentium, 57).

Nechť se naše mysl a srdce sjednotí s Pánem a jeho slovy při Poslední večeři, v otevřenosti a důvěře k Duchu svatému, Rádcí Božího lidu a svatému Ženichu Marie, který nás vede k nejhlubšímu možnému chápání Božího zjevení o Ježíšově Matce. Nechť nás Duch svatý vede k úplné pravdě o Marii: “Ještě vám mám mnoho co říci, ale nyní byste to neunesli. Až přijde on, Duch Pravdy, uvede vás do plné pravdy, neboť nebude hovořit, co slyší, a zvěstuje vám, co má přijít” (Jn 16,12).

ThDr. Mark I. Miravalle
mimořádný profesor teologie a mariologie
Františkánská univerzita Steubenville

V úvodu pak tento autor říká:

“Ale když přišla plnost časů, Bůh poslal svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod zákonem, aby vykoupil ty, co byli pod zákonem, a abychom dostali adoptivní synovství” (Gal 4,4-5). Byla to vůle Nebeského Otce, aby byl jeho Syn, Ježíš Kristus, poslán na svět pro spásu lidstva (srv. Jn 3,126; Fil 2,6-11). Byla to tedy vůle Otcova, aby byla žena důvěrně zapojená do tohoto skvělého plánu spásy člověka; proto jak nám to říká Jan Pavel II.: “Matka Spasitele má přesné místo v plánu spásy” (Redemptoris Mater 1).

V bohaté tradici Církve založené Ježíšem Kristem vyplynula z inspirovaných stránek svatého Písma čtyři Bohem zjevená dogmata o Panně Marii, Ježíšově Matce, která byla z vnuknutí Ducha svatého, Ducha Pravdy, živou Církví postupně vynesena na světlo (srv. Dei Verbum 9-10).

“Vždyť Pannu Marii, která při andělském zvěstování přijala Boží Slovo do srdce i lůna a přinesla na svět Život, uznáváme a uctíváme jako pravou Matku Boží a Vykupitelovu” (LG 53). Tato slova II. vatikánského koncilu jsou ozvěnou efezského koncilu, kde v roce 431 tento ekumenický koncil definoval první mariánské dogma o Božím Mateřství Marie a vyhlásil, že Panna Maria je skutečně Matkou Boha, Matkou Syna člověka: “Svatá Panna je Matkou Boží, Theotókos, protože v těle přinesla na svět Slovo Boží, které se stalo tělem” (Denzinger-Schönmetzer - dále DS-113).

O několik století později živá a modlící se Církev zvážila zjevení o panenství Marie podle svatého Písma a definovala druhé mariánské dogma o ustavičném panenství Marie. Na lateránském koncilu v roce 649 papež Martin I. je takto definoval: “Maria počala bez oplodnění, z Ducha svatého a bez porušení ho (Krista) porodila a po porodu si zachovala neporušené panenství” (DS 256).

Třetí mariánské dogma dosáhlo nejúplnějšího ozřejnění v Církvi více než o 1000 let později. “Nejsvětější Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí vyvolenou. Tento jedinečný dar milosti a výsad od všemohoucího Boha dostala skrze zásluhy Ježíše Krista, Vykupitele lidstva, a byla zachována čistá od každé skvrny dědičného hříchu” (DS 1641).

Neomylné vyhlášení papeže Pia IX. z 8.12.1854, které definovalo Neposkvrněné Početí Panny Marie, bylo potvrzením staleté křesťanské víry, že ta, která byla andělem pozdravena jako “milostiplná” (Lk 1,28), vstoupila do svého lidského bytí bez poskvrny dědičného hříchu.

Není to tak dávno (1.11.1950), co bylo definováno čtvrté mariánské dogma obsažené v Božím zjevení lidstvu, Nanebevzetí Panny Marie. “Marie, Neposkvrněná, ustavičně panenská Matka Boha, po skončení svého pozemského života byla vzata s tělem a duší do nebeské slávy.” Žena, která měla nejniternější podíl na vítězství Krista nad hadem (srv. Gn 3,15), nemohla trpět pro důsledek hříchu a smrti, které pocházejí od Zlého a jeho potomstva, s kterým byla v úplném nepřátelství, jak to ustanovil Bůh.

Zároveň však víme, že tajemství Panny Marie v Božím plánu spásy lidstva se nekončí pozemským životem Panny z Nazareta a jejím nanebevzetím. II. vatikánský koncil nám

připomíná: “Neboť ani po svém nanebevzetí nepřestala v tomto spasitelném poslání, ale svým mnohonásobným orodováním nám i nadále získává dar věčné spásy” (LG 62).

Koncil říká: “Proto se Panna Maria uctívá v Církvi jako Orodovnice, Pomocnice, Ochránkyně a Prostřednice (tamtéž). Tyto Mariiny tituly, jako Prostřednice a Orodovnice, označují úlohy určené Panně Marii Nebeským Otcem a jsou udržované Duchem svatým pro její důvěrný podíl na vykupitelském díle Ježíše Krista.

Proto, abychom pochopili úlohu Panny Marie jako Prostřednice a Orodovnice, kterými působí s podporou Ducha svatého ze svého oprávněného místa v nebi, musíme zkoumat základnu zásluh pro tyto Bohem dané úkoly během jejího pozemského života jako “Služebnice Páně” (Lk 1,38).

“A tak Maria, dcera Adamova, souhlasíc se Slovem Božím, stala se Matkou Ježíšovou. Neposkvrněná žádným hříchem z celého srdce přijala spasitelnou vůli Boží a celá se zasvětila jako Služebnice Páně osobě a dílu svého Syna. Pod jeho vedením a spolu s ním se z milosti všemohoucího Boha dala do služeb tajemství vykoupění” (LG 56). Důvěrná spolupráce Marie s Vykupitelem začala při zvěstování, když svobodně přijala účast na díle spásy člověka svojí vírou a poslušností (srv. Lk 1,28).

Spolupráce Matky Vykupitele na vykupitelském díle nepřestala vyjádřením jejího fiat andělovi. “A tak i Panna Maria předcházela na cestě víry a věrně setrvala v jednotě se Synem až pod kříž, pod nímž stála ne bez Božího řízení. Velmi trpěla se svým Jednorozeným, mateřským srdcem se přidružila k jeho oběti a s láskou souhlasila s obětováním setby, kterou ona porodila” (LG 58).

Tato vzletná slova II. vatikánského koncilu popisují duchovní utrpení a důvěrnou spolupráci Marie prožitou s Vykupitelem pod křížem (srv. J 19,26) v dokonalé mateřské poslušnosti k Božímu plánu spásy.

V tomto světle Mariiny jedinečné a důvěrné spolupráce s Vykupitelem jak při vtělení (sr. Lk 1,28), tak i v díle vykoupění na Kalvárii (srv. J 19,26) Církev nazývá Pannu Marii oslovením Spoluvykupitelka (Pius XI. 28.4.1935).

Předpona “co” (latinského slova Coredemptrix) neznamena rovnost, ale pochází z latinského slova “cum”, které znamená “spolu”. Použití titulu Spoluvykupitelka Ježíšovu Matku nestaví v procesu spásy a vykoupění lidstva na stejnou úroveň s Ježíšem Kristem, Svatým Bohem vesmíru, ale představuje Mariin jedinečný a mimořádný podíl spolu se Synem na díle spásy a vykoupění lidské rodiny. Matka Ježíšova se zúčastňuje na vykupitelském díle svého Syna Spasitele, který jediný mohl smířit lidstvo s Otcem ve svém vznešeném Božství a lidskosti. Ježíš Kristus, pravý Bůh a pravý člověk je Vykupitelem lidské rodiny jako Bohočlověk. Maria, která je úplně podřízená a závislá na svém vykupitelském Synu, právě pro její vlastní lidské vykoupění (srv. Ineffabilis Deus), účastní se na vykupitelském aktu svého Syna jako jeho vznešená lidská Matka.

Pro svůj důvěrný a bezpříkladný podíl na tajemném díle s Božským Spasitelem Panna Maria, lidská Matka Spasitele, si zasluhuje od Církve titul “Spoluvykupitelka”, který doslovně znamená “s Vykupitelem”.

Další úlohy Panny Marie v Církvi, jako Prostřednice (LG 62) a Orodovnice (tamtéž) ve skutečnosti překrývají její úlohu Spoluvykupitelky. Papež Jan Pavel II. hovoří, že “Mariina úloha Spoluvykupitelky nepřestala oslavením jejího Syna” (L'Osservatore Rom. 11.3.1985).

Zůstává ještě jeden, závěrečný doktrinální pilíř mariánského mysteria zjeveného Bohem, který, jak se zdá, volá po svém jasném a pravdivém vyhlášení, protože jen Církev ve svém základním poslání může poskytnout “autentickou interpretaci Slova Božího” (DV 10).

Je to křesťanské objevení Marie jako Spoluvykupitelky spolu s Vykupitelem, jako i následné úlohy Prostřednice a Orodovnice lidu Božího. Jak hovoří koncil, “s mateřskou láskou se stará o bratry svého Syna, co ještě putují a nacházejí se v rozličných nebezpečích a úzkostech, dokud se nedostanou do blažené vlasti” (LG 62).

Pokračujme tedy ve zkoumání těchto mariánských úloh Spoluvykupitelky, Prostřednice a Orodovnice, jak se samy projevují v bohatém zjevení Božího Slova svěceného Církvi (srv. DV 10).

Vzývejme osobitým způsobem Ducha svatého, Ducha Pravdy, aby “Duch svatý, skrze kterého živý hlas evangelia se ozývá v Církvi, a jeho prostřednictvím ve světě, přiváděl věřící k celé pravdě a dával v nich bohatě přebývat Slovu Kristovu” (srv. Kol 3,16) (DV 8). Takže křesťan plný víry bude schopen pozorně naslouchat, co “Duch hovoří Církvím” a dnes o “Služebnici Páně” (srv. Zj 2,7; Lk 1,38) (srv. Redempt. Mater 30).

Jen jednoho je třeba

Laici jsou nejen povinni prodchnout svět křesťanským duchem, ale jsou též povoláni k tomu, aby uprostřed lidské společnosti byli ve všem Kristovými svědky (GS 43).

Někdy ujdeme spoustu kilometrů, abychom se setkali s nějakou osobností. Když se nám to podaří, dlouho z těchto dojmů žijeme, hovoříme o tom s každým, koho potkáme. Říkáme, že to byl nezapomenutelný zážitek.

Skončila nedělní mše svatá. Věřící lid se osobně setkal se svým Bohem. Nejen že s ním zasedl k jednomu stolu, ale Bůh sám byl jeho pokrmem. Je možno si představit větší poctu, jaké se může dostat člověku? Zahleděl jsem se do tváří lidí, kteří vycházeli z chrámových dveří. Hledal jsem v těch tvářích stopu toho nezapomenutelného jedinečného setkání, kterého byli před chvílí účastníky. Ale ty tváře byly spíše smutné, netečné, uzavřené do sebe. Nic nenasvědčovalo tomu, že prožili radost z nesmírného daru spojení s Bohem. Není to smutné? Nebyly by oduševnělé, vnitřní radostí a láskou prozářené obličeje výmluvným svědectvím o Ježíši Kristu a hlásáním radostné zvěsti?

Touto opravdovou radostí nejsme povinni pouze světu, touto radostí jsme povinni především sami sobě. Ona je zcela logický důsledek a plod opravdové víry, naděje a lásky. Jsme povoláni k radosti. Ježíš k nám přišel a mluvil, aby jeho radost byla v nás a aby se naše radost naplnila (srv. J 15,11). Království Boží přece nezáleží v jídle a pití, ale ve spravedlnosti, pokoji a radosti v Duchu svatém (srov. Řím 14,17). Kristova radost v Duchu svatém je kvalitativně zcela odlišná od radosti, jakou zná tento svět. Je to Boží dar, který nám umožňuje, abychom překypovali radostí i při všem soužení (2 Kor 7,4). Je to nejvlastnější smysl radostné zvěsti. Máme-li vstoupit do dialogu se světem, aby síla evangelia zářila v každodenním životě rodinném i společenském (LG 35), je tato naše opravdová křesťanská vnitřní a hluboká radost z Božího společenství *conditio sine qua non*. Jen tak budeme schopni svým příkladem a svědectvím usvědčovat svět z hříchu a poskytovat světlo těm, kteří hledají pravdu (srov. LG 35).

To je také podstata poselství, s nímž se k nám katolickým křesťanům obrací s naléhavou výzvou II. vatikánský koncil a v jeho duchu i papež Jan Pavel II. Bez jeho naplnění by celý koncil zůstal souborem proklamací. Koncil nesměřoval k tomu, aby rozšířil těsnou bránu nebo do široka vydláždil úzkou cestu, která vede ke spáse, nepřinesl návod, jak si vypořádat kříž, který je třeba vzít na ramena každý den, tím méně, jak se kříže zbavit. Požadavky evangelia nejsou ani starověké, ani středověké, ani moderní. Jsou Boží a jsou trvalé. Kristovi následovníci povolání od Boha, se stali při křtu opravdu Božími dětmi a účastníky Boží přirozenosti, a proto skutečně svatými. Mají proto svým životem toto přijaté posvěcení s Boží pomocí uchovávat a zdokonalovat (LG 40).

Celá obnova církve záleží konec konců v tom, zda naplníme skutkem toto naše povolání ke svatosti podle slov apoštolových: “neboť toto je vůle Boží: vaše posvěcení”.

Je to dostatečně široké pole pro jednoho každého. Nesplníme-li tento svůj osobní úkol, nic nám nepomohou výmluvy na byrokratickou hierarchii, na konzervativního a neústupného papeže, na nevzdělaného a nezkušeného biskupa, na nepřístupného a uspěchaného faráře. Vidíme-li kolem sebe v církvi dokonce zlořády, nejsou pro nás ospravedlněním, nýbrž spíše obžalobou, jestliže naše svatost, naše modlitba a naše pokání nejsou protiváhou zlého příkladu.

Zalistuj v církevních dějinách. I malý nadhled ti ukáže, že pod sluncem není nic nového. Za

dva tisíce let svého trvání církev prakticky nikdy nebyla bez zlořádů. Měla zhýralé papeže, rozmařilý a despotický klérus tonoucí v smyslnosti a lakotě, zvrhlé řeholníky, panovačné a zpupné laiky i bludařské vzdělance. Ale celá dvě tisíciletí se církev také ustavičně obnovuje. A ti, kteří se nejvíce zasloužili o to, že vedle pohoršení přináší i zářivé plody svatosti, nepodnikali na její obnovu podpisové kampaně, ale poslušni Ducha Božího vydali se po úzké a strmé cestě svatosti a vyvolali svým strhujícím a přesvědčivým příkladem mohutná hnutí obnovy v milosti a lásce. Ti, kteří přispívali k obnově svatosti v církvi, nevyhledávali důvody k úlevám a z pohodlnění, spíše si s láskou a radostí “zpevňovali normy”. Matka Tereza by to měla jistě pohodlnější, kdyby si sedla do ušáku a sledovala seriály. Ale ona se vláčela po ulicích a sbírá nebožáky. Co si užila? Užila si ve skutečnosti víc, než všichni televizní diváci dohromady. Užila si radosti z Boží lásky a Božího milosrdenství, které Bůh rozdává jejíma rukama a jejíma očima. Kam se na ni hrabou ti namyšlení organizátoři podpisové kampaně “Církev, to jsme my”. Buď Bohu chvála, že církev to nejsou jenom oni.

Církev to jsi i ty, stařenko, která se belháš o hůlce do kostela o hodinu dřív, aby sis odříkala růženec. Nenech si nikým namluvit, že tvá “folklórní zbožnost” je zastaralá a koncilem překonaná. Církev jste i vy, utahaní rodiče, kteří se lopotíte se svými potomky, kteří vám předčasně přerůstají přes hlavu. Váš nebeský Otec zajisté ví, že to nemáte lehké. Není to jeho vina, že žijete ve světě, který vám to všemožně ztěžuje. Jen si nenechte namluvit od vychytralých vzdělanců, že vaše věrnost a důsledné mravní postoje jsou výmysl středověké církve. Být touto církví, to není pro vás omezující handicap, ale nesmírná důstojnost a výhoda. (Ta výhoda ba mohla být ještě mnohem větší, kdyby v každém z nás bylo aspoň kousek ducha matky Terezy.) Jen jednoho je potřebí: žít stále s Bohem a v Bohu, který je naší silou i radostí. Ten Bůh je naší silou a radostí. Ten Bůh je vám neobyčejně blízko. Když krmíte, myjete své neposedné dítě, když žehlíte manželovi košili, máte důvod k radosti: sloužíte samému Bohu. Církev, to jste i vy, nemocní a trpící, opuštění a osamělí, kteří spojujete své soužení s utrpením Kristovým. Vaše trpělivé oběti jsou protiváhou hříchů nezřízenosti a poživačnosti, kterými urážejí Boha i někteří jeho zasvěcení služebníci. Vy všichni, kdo věrně, trpělivě, nenápadně a vytrvale sloužíte s láskou a radostí Bohu a lidem, jste skutečnými reformátory církve v duchu II. vatikánského koncilu, který nám všem připomíná naše povolání ke svatosti.

Abyste pod tíhou každodenní všednosti nepadali únavou, zve vás Ježíš tak často ke svému stolu. Vyložte Pánu všechny své bolesti, starosti a trampoty i viny, abyste takto vyprázdněné srdce mohli vrchovatě naplnit Boží radostí. Kdo opravdu věří, má neochvějnou naději. Kdo věří a důvěřuje, nemůže nemilovat. Kdo celým srdcem miluje, má hlubokou radost, kterou svět dát nemůže, ani ji nikdy nepoznal. Ta radost nechť vám vydrží dál než k chrámovým dveřím, naberte si jí z Ježíšova srdce tolik, aby vám přetékala ústy i očima. Tato Boží radost bude posvěcovat každý váš krok, každý váš nejbanálnější skutek a promění je v bohu libou oběť. Vraťte se domů a radujte se stále v Pánu, opakují, radujte se! Pán je tak blízko, je s vámi, je ve vás, ať to poznají z vaší vlídnosti všichni lidé (srov. Fil 4,4). To je to, čeho je potřeba.

-lš-

Můj obhájce žije...

(Promluva při pohřbu Dr. Rudolfa Zubra 4.11.1995)

Slyšeli jsme tři čtení z Písma sv. Uvažujme, co nám chce Bůh těmito slovy říci dnes, když se loučíme s Dr. Rudolfem Zubrem, významným historikem, kterého Bůh povolal k sobě z tohoto světa.

V prvním čtení jsme slyšeli o velké trpělosti ze Starého zákona, jak zbaven všech pozemských dober, stížen hroznou nemocí za nevýslovných bolestí, volá: “Vím, že můj Obhájce žije, on povstane a postaví mne u sebe, a já ve svém těle uvidím Boha.” On uprostřed tolika béd a utrpení neztrácí víru v Boha, zůstává pevný ve víře. Ta víra mu dodávala síly, aby vše snášel trpělivě a statečně... Ta víra jej provázela životem i v utrpeních a zvítězila nade všemi překážkami, které se mu stavěly do cesty. Pevná skálopevná víra...

Druhou myšlenku jsme slyšeli v evangeliu. Kristus praví: “Každý, koho mi otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přijde, toho neodmítnu, protože jsem sestoupil z nebe, ne abych konal vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal. To je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.” Tato naděje na laskavé přijetí od Otce, na vzkříšení a věčný život u nebeského Otce je zaručena nejen Kristovými slovy, ale obětí života, vykupitelskou smrtí Spasitele světa: zemřel a vstal z mrtvých, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

A třetí myšlenka, to je láska Boží, o níž mluví apoštol Pavel v listu k Římanům: “Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.” Tuto lásku nám ukázal především Bůh Otec, když obětoval svého jediného syna za nás. Tuto lásku nám ukázal i Boží Syn, když vzal na sebe všechny naše hříchy a přijal i nestrašnější muka a nejpotupnější smrt na kříži, aby nás zachránil a přivedl ke svému Otci, k věčné spáse. To je ta láska, kterou vlévá do naší duše Duch sv., když nás očišťuje od hříchu, posvěcuje a sjednocuje s Otcem.

Víra, naděje a láska - tři zářivé hvězdy, které osvětlují cesty lidského života, ukazují správnou cestu, dávají sílu k překonání všech překážek a vedou ke šťastnému, vítěznému cíli.

Tyto tři božské ctnosti byly také vůdčími hvězdami v životě Dr. Rudolfa Zuba, od jeho narození 23. ledna 1912 v Ostravě až do jeho smrti. Víru zdědil od svých rodičů, ve víře byl vychován a z této víry také žil i přes všechny těžkosti a boje. Křesťanská naděje ho sílila ve zkouškách životních a pomáhala mu překonávat všechny překážky. A konečně láska k Bohu, láska k bližnímu a zvláště láska k jedné, svaté, katolické a apoštolské Církvi se stala duchovní náplní jeho života.

Věnoval se historii, zvláště historii církevní. Odborné vzdělání získal u našich vynikajících historiků, jako byl Augustin Alois Neumann v Olomouci, Karel Stloukal v Brně, Václav Chaloupecký v Praze a Jindřich Šebánek v Brně. Pracoval hlavně jako archivář. Zpočátku jako arcibiskupský archivář v Kroměříži a pak, když r. 1950 byly arcibiskupské statky zabrány státem, jako archivář v Javorníku. Usídlil se v Jeseníku. Církevní historie se mu stala životním údělem. Již jeho doktorská disertace se týkala olomouckého biskupa kardinála Dietrichštejna. Několik let přednášel církevní historii také na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Olomouci, vedl tam vyšší kurs pro doktorandy a přednášel také pomocné vědy historické, až do zrušení Cyrilometodějské fakulty r. 1950. Potom za svého působení v Javorníku a Jeseníku musel se věnovat také historii tohoto kraje. Napsal řadu studií týkajících se tohoto regionu, knižně vyšla “Vlastivěda Jesenicka v období feudalismu do r. 1848” (Ostrava) a Osídlení Jesenicka do počátku 15. století (Opava 1972).

Vrcholem jeho vědecké práce je čtvrtý díl dějin olomoucké arcidiecéze. První svazek vyšel v Praze v r. 1987. V něm pojednával o správní struktuře olomoucké diecéze, která tehdy zabírala celou Moravu a část Slezska až do povýšení na arcidiecézi r. 1777, dále o činnosti jednotlivých olomouckých biskupů, o kapitulách, katedrálách i kolegiálních, o organizaci farnosti, o funkci kněží, o liturgických knihách a liturgickém zpěvu a hudbě. V druhém svazku, který má být ještě objemnější než první, má být pojednáno o přípravě kněží na gymnáziích a na univerzitě, o dodržování kázně kléru, o stavu řádů a řeholních kongregací, o vývoji nekatolických menšin, dále o myšlenkovém a politickém přechodu od baroka k osvícenství a o roli církve v kultuře a umění. Z toho je vidět, že takto široce pojaté dějiny diecéze budou dílem zcela ojedinělým v naší historické literatuře. Myslím, že toto dílo je již v podstatě hotovo. Letos v květnu mi Dr. Zuber psal, že do konce tohoto roku po osmileté práci hodlá celé dílo předložit k vydání. Neúprosná smrt jej sice poněkud předešla, ale doufáme, že i tak toto jeho životní dílo může být vydáno.

Dr. Zuber zasáhl také velmi účinně do bojů o kanonizaci Jana Sarkandra. Zúčastnil se sarkandrovského symposia letos v Olomouci, kde přednesl závažný příspěvek na jeho obranu. Přispěl také do sarkandrovského sborníku, v němž uvedl důvody historické, právní a teologické pro Sarkandrovu kanonizaci. Také poslední jeho článek, který vyšel nedávno v brněnském sborníku “Viděl jsem tvé slzy”, pojednávající o toleranci, je zaměřen k obhajobě sv. Jana

Sarkandra. Kéž tento hrdinský kněz, veliký mučedník pro zpovědní tajemství, jeden z největších trpitelů v dějinách církve, je přímlyvcem našemu v Pánu zesnulému u Božího trůnu a vyprosí mu velkou odměnu za životní dílo, které on vykonal pro dobro církve a pro obhájení cti našeho velikého světce Jana Sarkandra.

prof. Dr. Vojtěch Tkadlčík

(Pozn. red.: Zmíněný I. díl Osudy moravské církve v 18. stol. je ještě možno objednat v Matici cyrilomet. s.r.o., Dol. nám. 24 za starou cenu 47,-Kč.)

Tiskové středisko ČBK

Biskupové schválili následující společné prohlášení:

Prohlášení českých a slovenských biskupů

Na 3. společném zasedání KBS a ČBK ve dnech 6. až 8. listopadu 1995 v Olomouci si biskupové obou států vyměnili zkušenosti z letošní návštěvy papeže Jana Pavla II. a vzájemně se informovali o náboženské a společenské situaci. Z diskuse, která byla vedena ve velmi otevřeném a bratrském duchu, vyplynula obava biskupů o společenský, morální a sociální vývoj v obou zemích.

Biskupové si jsou vědomi, že stále platí ono biblické "vládnout znamená sloužit". A proto cítí vážnou odpovědnost za každého jednotlivce, za každou rodinu, za morální stav mládeže a její výchovu, za sociálně slabé a trpící a za všechny, kteří jsou v nebezpečí, že se octnou na okraji společnosti.

Biskupové si přejí, aby křesťanské hodnoty, zakořeněné v našich národních kulturních tradicích, byly brány vážně. Cestu k tomu ze své strany vidí v duchu II. vatikánského koncilu a v obnoveném, hlásání evangelia. Vhodným prostředkem je příprava církevní synody, čímž se vytvoří fórum, které umožní co nejširší zapojení kněží a věřících laiků. V obou státech budou vzhledem k rozdílné situaci probíhat samostatně.

Oba státy se ucházejí o členství ve společenství vyspělých evropských demokracií. Obě biskupské konference tento proces podporují. Přejí si, aby v souladu s tímto cílem byly dořešeny i zbývající otázky vztahů mezi církví a státem. Slovenští a čeští biskupové se dohodli na pokračování vzájemného dialogu.

Biskup Rudolf Baláž

předseda

Konferencie biskupov Slovenska

Miloslav kardinál Vlk

předseda

České biskupské konference

*

Podrobnější zprávy ze zasedání biskupů přineseme v příštím čísle.

Drazí nemocní,

zase k Vám přicházím na krátkou návštěvu, abyste nebyli smutni. Domnívám se totiž, že měsíc listopad vždy s sebou přináší jakýsi smutek. I když slavíme svátek všech světců a světic a radujeme se s nimi nad nekonečnou Boží láskou, přece jen jsme jakoby obklopeni našimi drahými, které si Pán už zavolal k sobě. Ať to bylo dávno či teprve nedávno, teskníme a je nám do pláče. Známe to. Nejvíce je Vám líto, že se nemůžete aspoň v tyto dny zúčastnit mše sv., že ji nemůžete spoluobětovat za ty své drahé, kteří Vás již přešli. Nemůžete nic dělat než čekat a doufat, že si snad přece jen někdo vzpomene a přinese Vám Tělo Páně, abyste skrze Něho a s Ním a v Něm vyprosili u nebeského Otce odpuštění a věčnou slávu pro své drahé. Ale - je tomu opravdu tak? Chiara Lubichová ve své Meditaci napsala něco, co je jako stvořené pro Vás a pro takovou chvíli. Poslechněte si to:

"Když trpíš a tvá bolest je tak velká, že ti brání cokoli dělat, tehdy si vzpomeň na mši. V dnešní době - stejně jako kdysi - Ježíš se z lásky obětuje! V životě můžeš dělat mnoho věcí, říci

mnoho slov. Ale hlas bolesti, i když neslyšný a druhým neznámý, bolesti obětované z lásky, je tím nejsilnějším slovem, které proráží nebesa! Když trpíš, vnořuj svou bolest do té jeho - slav svou mši! A když svět nechápe tyto věci, neznepokojuj se! Stačí, že tě chápe Ježíš, Maria a svatí. Žij s nimi a nechávej svou krev téci pro blaho lidstva - jako On! - Mše! - Je příliš veliká, než abychom ji pochopili! - Ta jeho, i ta naše mše!”

Ano, i ta Vaše mše, moji drazí. Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla

Z dopisu

“V sobotním rozhlasovém Křesťanském týdeníku 28.10.1995 hovořil P. Petr Kolář SJ tak, že snad peklo ani nebude. “Boží milosrdenství je tak velké, že v pekle možná nikdo nezůstane, kdož ví,” řekl... Oprášil starou známou smyšlenku, že Božím milosrdenstvím bude nakonec spasen i ďábel! Tedy - žij, jak chceš, do nebe se stejně dostaneš. Ve svém intelektuáliství zpochybňuje, znevažuje Písmo sv., učení Církve, duchovní intence svého řádu - existence pekla, Boží spravedlnost, Boží soud, že dobro bude odměněno a zlo potrestáno, spása a zavržení, věčná blaženost a věčné souzení, vize pekla u některých vizionářů a světců, smysl konání dobra, smysl morálky, svědomí a lidského života vůbec.

Jaká je jeho víra?

Peklo, které by nebylo věčné, ztratilo by smysl být posledním prostředkem k odstrašení před hříchem. “...Zanech naděje, či noha sem se šine.”

PhDr. P.H.

Církevní aktuality

Slovenští biskupové proti sexuální výchově

Bratislava 3.10.: Ministerstvo školství uveřejnilo program sexuální výchovy dětí a mládeže, který vzbudil mnoho polemik. Proti jeho realizaci se vyslovili i slovenští biskupové, kteří vydali pastýřský list čtený ve všech kostelích v neděli 1. října. Výchovný program nerespektuje zásady lidské a křesťanské morálky. Realizaci programu má napomáhat videokazeta “Láska je láska” pocházející z České republiky, která je v podstatě instruktáž sexuálního života ve spojení s antikoncepcí. Biskupové uvádějí, že jde o problém morálky národa, morálky mladých lidí, v němž mají svou odpovědnost rodiče jako první vychovatelé svých dětí. Biskupové vyzývají rodiče, katechety a kněze, aby se vhodně angažovali, uvědomili si svá práva a nedopustili, aby škola vychovávala děti nemorálně. Sexuální výchova nemůže být právem pouze státu a školy. Co Bůh stvořil, je dobré. Ignorování jeho tvůrčích plánů, nedostatek odpovědnosti a nemorálnost jsou zla, končí svůj list slovenští biskupové.

Sledování scientologické církve

Bonn 12.10.: Evangelická církev žádá, aby tzv. scientologická církev byla sledována úřadem na ochranu ústavy. Žádal to předseda církevního výboru Klaus Engelhaft, který řekl, že mnoho lidí považuje žité křesťanství za překonané a proto přijímají učení sekt. Ale nemá se každá sekta přicházející z ciziny považovat za ukazatelku cest.

Chorvatsko - zničení kostelů

Záhřeb 3.10.: 3/4 katolických kostelů v Chorvatsku zničili Srbové během své vlády v Krajině. Při znovudobytí Krajiny Chorvatsky byla zničena pouhá 3% srbských pravoslavných chrámů. Obě strany - Chorvaty i Srby - mezinárodní podporovatelé obviňují z ničení domů, aby zabránili návratu původních obyvatel.

Kardinál Meisner o situaci církve v ČR

Kolín n.R. 11.10.: V mnohých státech bývalého východního bloku vidí kolínský kardinál Joachim Meisner zhoršující se podmínky pro katolickou církev. Po “krátkém jaru” došlo pro církev v Maďarsku a Česku opět k “ochlazení”, řekl kardinál novinářům v Kolíně. Kromě těchto svou zemí navštívil kardinál krátce také Ukrajinu, Lotyšsko, Litvu a Polsko.

Celkově před ním vyvstal chmurný obraz, jak se kardinál Meisner vyjádřil. Stále se oddaluje

navrácení církevního majetku. Aby se církev mohla podílet na společenské výstavbě, musí se jí přiznat statut veřejné instituce. Že se v tomto směru sotva něco pohne, záleží častokrát na státních zaměstnancích střední úrovně, kteří již také za komunistického období rozhodovali. Zde existuje ještě hodně starých spojitostí, stěžoval si Meisner.

TISK ČBK Praha

Slavnost Ježíše Krista Krále

v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku

Neděle 26.11.1995 v 15,00 hod.

Slavnost vděčnosti

Na závěr církevního roku poděkujeme při mši sv. za prožití velkých událostí v tomto roce. Na závěr bohoslužby bude v bazilice odhalena deska, připomínající návštěvu Svatého otce Jana Pavla II.

Upřímně zvou strahovští premonstráti na Svatém Kopečku.

Vladimír Elis - k jeho činnosti

Praha 19.10.: V odpovědi na četné dotazy o činnosti Vladimíra Elise znovu zdůrazňujeme, že nadace jím založená a nazvaná podle kardinála Františka Tomáška není a nikdy nebyla zařízením katolické církve. Jediné kontakty jsou vedeny prostřednictvím soudních orgánů, u nichž pražské arcibiskupství podalo podnět pro zneužití cizí věci a cizích zájmů.

Vladimír Elis se do roku 1989 pohyboval v kruzích různých křesťanských církví a v jejich podzemí se vydával zvláště ve skupinách mladých lidí za tajně vysvěceného kněze a dokonce za biskupa. Existují svědectví o tom, že se některé osoby snažil vysvětit na jáhny a kněze.

Anketa ZN novin

Jedinou zdravotní pojišťovnou, která má své generální ředitelství v Jihlavě, je Mendelova zdravotní pojišťovna (MZP). protože by však tyto malé pojišťovny nedosahující počtu 50.000 pojištěnců měly ze zákona v květnu příštího roku ukončit svoji existenci, zeptaly se ZN noviny, zda je toto opatření rozumné.

MUDr. Tomáš Snížek, ředitel Okresní nemocnice v Jihlavě:

“Ze všech zdravotních pojišťoven - jejichž klienti jsou našimi pacienty - platí pravidelně a v termínu zatím pouze dvě pojišťovny. Všeobecná a též Mendelova zdravotní pojišťovna.”

Prim. MUDr. Jaroslav Tvarůžek, ředitel nemocnice v Mostišti u Velkého Meziříčí:

“Proti platební kázní Mendelovy zdravotní pojišťovny nelze říct půl slova. Bohužel, právě pojištěnci MZP tvoří díky jejich nepatrnému počtu pouhý zlomek oproti pacientům z jiných - mnohdy neplatících - pojišťoven.”

Jan Stráský, ministr zdravotnictví ČR:

“Mendelova zdravotní pojišťovna má skutečně tak vzornou platební kázeň, jako jedna z mála zdravotních pojišťoven u nás. Zákonná likvidace menších pojišťoven se však zřejmě rušit nebude. Domnívám se ovšem, že pro tento pojišťovací ústav - při jeho dobré pověsti - nebude nakonec problém do příštího května oněch 50.000 pojištěnců získat.”

Leo Švancara

ZN noviny, 17.10.1995